

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei</p> <p>Pe jumătate de an 120 Lei</p> <p>Pe un pătrar de an 60 Lei</p> <p>Un număr 5 Lei</p> <p>Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se inapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Trăiască Regele!

Zece ani s'au împlinit eri decând Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, în mijlocul unei delirante bucurii restaurând ordinea firească, a intrat în viața și istoria poporului român ca Rege și Domn legiuit.

Zece ani s'au împlinit de când destinele unui popor ce numără 20 milioane fii s'au depus în mâinile, bărbătești ale unui rege înțelept, destoinic, cunoscător și iubitor al poporului său.

Câte reforme mari, câte realizări epocale nu s'au înfăptuit în acești zece ani de mari prefaceri în lume, va putea arăta cu fidelitate abia cronicarul de mâne al țării românești.

Regele Carol II, purtător în sufletul său al unor virtuți moștenite din străbuni, nu este numai Domnitor în accepțiunea clasică a cuvântului, ci este un Povăzător înțelept și luminat, un adevărat Cap de Stat, Părinte iubitor și îndrumător al poporului Său spre țintele fixate lui de istorie.

Domolind pornirile centrifuge și pasiunile

creiate de variatele condiții politice și sociale sub cari a fost silită să trăiască o bună parte a Românilor în trecut, a înmănușiat sub o singură flamură toate aspirațiile românești.

Sub steagul acesta al României noi, al României ce renaște spre întărire și glorie, întreaga suflare dintre Nistru și Tisa este una în gând și inimă cu Regele Său.

Iată pentru ce îi suntem profund recunoscători Majestății Sale Regelui nostru Carol al II-lea!

Iată pentruce, luând aleasă pildă dela Capul Statului, un popor cuminte și muncitor sporește între holarele sale firești și vecinice temeliile unui progres așteptat. Ale aceluia progres pe care Augustul nostru Rege îl marchează zi de zi an de an prin inspirele-I sugestii și munca devotată și pricepută a colaboratorilor Săi.

Pentru reluarea acestei fericite tradiții de

muncă binecuvântată, pentru creșterea tinerețului în spiritul solidarității și al dragostei de

M. S. REGELE CAROL AL II-LEA.

Patrie pe care cei mari îl practică aveau cu munca și jertfa lor, Biserica noastră ortodoxă strămoșească al căreia Fiu devotat este Majestătea Sa, mărturisitor prin atâtea ctitorii și fapte al învățăturii ei mântuitoare, se roagă astăzi prin rostul milioanei ei de credincioși ca Dumnezeu să privească spre Țara noastră România și spre Regele Său Carol al II-lea, dându-I Lui sănătate, îndelungime de zile și bună sporire în Domnia Sa peste noi!

Episcopia Timișoarei.

Se împlinesc zece ani de când prin grația lui Dumnezeu și voința poporului român destinele Țării și ale Neamului nostru, ca și glorioșul Tron al Regilor înaintași, Ctitorul de țară Carol I și Ferdinand I, Intregitorul, au fost încredințate marelui suflet de domnitor al Majestății Sale Regelui Carol II.

Pentru un istoric cu spirit critic timpul de zece ani s'ar putea să fie poate prea scurt pentru a putea privi în adecvată perspectivă prodigioasa domnie a Majestății Sale în cursul acestui timp. Pentru sufletul românesc de pretutindeni însă, acest interval de timp se arată plin de înfăptuiri și ctitorii domnești din cele mai de seamă, prin care Majestătea Sa iubitul nostru Suveran s'a străduit și a isbit să temeluiască din nou viața sufletească a obștei românești. Intre acestea se înșirue, ca o duhovnicească podoabă printre strălucitele realizări prin care Majestătea Sa Regele Carol II a scris, ca și cu litere de aur, istoria acestor zece ani de domnie a Majestății Sale — și episcopia nou-înființată a Timișoarei.

Vremuri de amară obidă și grea asuprire străină din trecutul poporului nostru românesc din Banat au adus cu sine ca și viața lui religioasă să fie sfâșiată de opreliști și piedici din cele mai samavolnice și abuzive, din partea stăpânirii străine. Așa s'a putut întâmpla că la anul 1864, odată cu despărțirea ierarhică de coreligionarii sârbi, printr'un simplu „rescript“ al împăratului dela Viena cea mai mare parte a nordului Banatului a fost supusă, ca jurisdicție bisericească, episcopiei din Arad. Românii bănățeni refuzându-li-se dreptul de a mai avea la Timișoara o episcopie proprie a lor.

Vechi mărturii de hrisoave întăresc însă predania că la Timișoara Românii bănățeni avuseseră cândva chiar o mitropolie. Iar acum o stăpânire străină și asupritoare pentru Români

și părtinitoare a catolicismului roman, intolerant și vânător de suflete ortodoxe, instigată poate și de ranchiuna ierarhiei sârbești, nemulțumită de a fi pierdut de sub stăpânirea sa un popor evlavios, iubitor de biserică și darnic față de sfințele-i așezăminte și slujitorii lor, refuză să mai îngăduie Românilor bănățeni de a-și avea pe mai departe episcopia lor proprie, deosebită de cea sârbească.

Samavolnicia stăpânirii străine n'a descourajat însă pe Bănățenii de acum trei sferturi de veac și mai bine.

Încă la primul congres național-bisericesc, întrunit la anul 1868, în baza Statutului organic șagunian, Românii bănățeni au stărut, prin reprezentanții lor, ca suprema autoritate bisericească din Mitropolia Ardealului și a Banatului să întreprindă pașii necesari ca la Timișoara, vechea episcopie bănățeană să fie reactivată. Și de atunci începând n-a trecut niciunul din congresele naționale bisericești, ce se întruneau tot la trei ani la Sibiu, fără ca Bănățenii să nu fi cerut reactivarea vechei lor episcopii.

Dar sub stăpânirea străină asupritoare toate stăruințele în această direcție au rămas fără rezultat. Hotărârile Congreselor naționale bisericești dela Sibiu n'au putut fi duse la îndeplinire.

Și nu totdeauna numai stăpânirea străină a fost vinovată de acea întârziere a împlinirii acestei arzătoare dorințe a Bănățenilor. De multe ori s-au ridicat — în cursul celor cincizeci de ani și mai bine, până la unirea noastră cu patria mamă — glasuri de durere bănățene care vizau anumite interese, rău înțelese, chiar de către cei chemați să ne ocrotească sufletele credincioase, care și acestea se opuneau împlinirii visului bănățean. Și e dureros să fim nevoiți a recunoaște și mărturisi că aceleași rău înțelese interese, cultivate de oarecari urmași năvăliți să persiste într'o tradiție de negație, au putut amâna și în România întregită, timp de aproape douăzeci de ani, rezolvirea problemei.

Nenorocirea a mai făcut ca, precum începând din anul 1876, în urma amânării continue a rezolvării cererii lor pentru reactivarea episcopiei de Timișoara, totașa și după unire Românii bănățeni să se desbina între ei atunci, când era vorba să se afle cea mai nimerită modalitate de a da metropolei Banatului o episcopie. Văzând că străduințele lor pentru reactivarea episcopiei lor au fost nebăgate în seama de câteva congrese sibiene, fruntașii bănățeni adunați în 28 Iunie (10 Iulie) anul 1876, în sala zisă „Redută“ din Timișoara, sub preși-

denția protopopului de atunci al Lipovei I. Tleranu, cu participarea lui Dr. Al. Mocioni și Dr. Vic. Babeș au cerut, cu insistență, fie înființarea unei noi episcopii cu sediul în Timișoara, fie mutarea la Timișoara a reședinței episcopiei de Caransebeș.

Tot așa și după 1919. Prezetându-se la București pentru a solicita guvernelor României întregite soluționarea problemei episcopiei de Timișoara, în repețite rânduri fruntașii bănățeni s'au ales cu răspunsul că problema se va soluționa pe calea mutării episcopiei dela Caransebeș la Timișoara. Mai văzând că autoritatea bisericească chemată să poarte grijă ca hotărârile congreselor dela Sibiu să se execute nu puneau suficientă stăruință în această direcție, mulțumindu-se doar cu câteva adrese trimise la București și scuzându-se mereu cu neînțelegerea dintre Bănățeni pe această chestiune, era firesc ca o mare parte a Bănățenilor să se grupeze în jurul modalității de a se soluționa problema ce-i preocupa pe calea mutării episcopiei de Caransebeș la Timișoara. Cu atât mai mult cu cât, dela o vreme, criza economică în creștere, servea guvernelor de partid, ce s'au succedat la cârma Țării, ca o scuză și pretext binevenit de a tot amâna soluționarea problemei. Așa se explică și faptul că în 1932 și 1933 și sfântul Sinod al Bisericii noastre autocefale române a adoptat ca modalitate de soluționare a acestei probleme mutarea episcopiei dela Caransebeș la Timișoara. Iar în 1935 aceeași supremă autoritate bisericească, intervine, prin organul său executiv: Consiliul central bisericesc, cu o propunere către Congresul național bisericesc din Octomvrie 1935 de a se soluționa problema episcopiei de Timișoara prin mutarea episcopiei dela Caransebeș în metropola Baanatului. Având în vedere aceeași criză economică Congresul național bisericesc din 1935 hotărăște ca, întrucât bugetul statului n'ar putea suporta plusul de cheltueli reclamat de funcționarea unei noi episcopii la Timișoara, autoritatea Bisericească — Sfântul Sinod prin Consiliul central bisericesc — să găsească modalitatea ca la Timișoara să funcționeze cât mai urgent o episcopie.

Având acest mandat al Congresului național bisericesc Consiliul central bisericesc, ca organ executiv al Congresului, a încercat în doi ani consecutivi luarea în bugetul Ministerului Cultelor a cheltuelilor necesare pentru funcționarea unei noi episcopii la Timișoara. Văzând că toate stăruințele în această direcție au rămas infructuoase, conti-

nuând să execute mandatul primit din partea Congresului național bisericesc din anul 1935, Consiliul central bisericesc s'a oprit la mutarea sediului episcopiei de Caransebeș la Timișoara, ca la cea mai viabilă și urgentă modalitate de a pune la Timișoara o episcopie în funcțiune. Consultându-se toate părțile interesate și fără a ține seama de nejustificate pretenții personale și locale, în Iunie 1937 Consiliul central bisericesc, ca mandatar al Congresului, a prezentat Ministerului Cultelor un proiect pentru soluționarea problemei prin mutarea episcopiei de Caransebeș la Timișoara, anexând și o hartă cu noua delimitare a eparhiilor limitrofe, cerând Ministerului ca, în baza legii pentru organizarea aceluiași Minister, să ia dispoziții pentru finalizarea problemei prin acceptarea proiectului prezentat și transformarea lui în lege.

Nenorocirea a făcut ca tocmai atunci guvernul de partid la putere să-și pregătească plecarea și eventual, o nouă însărcinare de a forma guvernul.

În asemenea împrejurări nu-i mai rămânea timp să se ocupe și de probleme bisericești. Și nu ar fi soluționat o astfel de problemă nici de grija de a nu nemulțumi cumva o cât de nefinsemnată minoritate, tocmai în preajma unor noi alegeri parlamentare ce trebuiau să urmeze.

Și așa toată strădania supremei noastre autorități bisericești de a se achita de mandatul primit dela Congresul național-bisericesc și a lua măsuri ca la Timișoara cât mai urgent să funcționeze o episcopie ortodoxă română, a fost din nou zădărnicită.

Ca și în trecut interese personale și locale ca și interese politice de partid s'au aliat și au împiedecat și la aceasta dată realizarea unui ideal mult visat al sufletului bănățean, creștin și român.

Pronia cerească a rânduit însă, ca tocmai atunci când înverșunarea luptelor politice și-a ajuns culmea ei dezastruoasă pentru unitatea Neamului și prestigiul Țării, să intervină pentru îndreptarea stărilor, prin eliminarea luptelor și a partidelor politice și prin pacificarea spiritelor, înțelepciunea și iubirea de Țară și de poporul său a Majestății Sale Regelui. Prin eliminarea toxinului luptelor intestine din organismul vieții noastre publice s'a creiat și cea mai prielnică atmosferă pentru o activitate rodnică în toate ramurile vieții de obște din Țară noastră. În această atmosferă de prodigioasă creație rând pe rând apar instituții și așezăminte din cele mai importante

pentru închegarea și consolidarea unității noastre naționale și pentru asigurarea pe seama obștei românești de pretutindeni a unor condițiuni de viață sufletească din cele mai prielnice și mai superioare și a unui viitor tot mai strălucit.

Între aceste așezăminte loc de frunte ocupă desigur, și nou-înființata episcopie din Timișoara. După un sbucium de mai bine de șaptezeci de ani, sbucium în care s'au irosit atâtea energii, atâtea avânt și însuflețire care toate puteau fi puse mai cu folos în slujba ridicării Bisericii și a Neamului, prin înalta sollicitudine și sub înțeleapta și părinteasca ocrotire a Majestății Sale Regelui Carol II, anul 1939 ni-a adus nouă, Bănățenilor mult dorita și cu atâtea stăruință reclamata episcopie a Timișorii. Înțeleaptă purtare de grijă și iubirea de Biserică și Neam a Majestății Sale, iubitul nostru Suveran a pus astfel, capăt unui sbucium și a rezolvit o problemă, de care s'au tot ferit atâtea regimuri politice de partid.

În înțelesul decretului-lege din 8 Noemvrie 1939, pe ziua de 1 Aprilie 1940 a luat ființă episcopia nou-înființată a Timișorii. Sufletele Bănățenilor tresară azi de bucurie, înțelegând că prin noua această ctitorie a Majestății Sale Regelui în viața de obște a provinciei noastre, în viața ei bisericească și culturală îndeosebi, întră un nou factor de îndrumare și consolidare, un nou far de lumină, un nor izvor de energie și ele mentde înfrățire, chemat să închege viața românească din capitala Banatului, sub toate aspectele ei. Noua episcopie a Timișorii este azi în primul rând chemată să emane, ca instituție divină, călăuzită de puterea harică ce o adumbrește, acea putere de coeziune sufletească, atât de necesară pentru cimentarea raporturilor de frățietate și de intimă colaborare dintre diferitele straturi sociale ale populației românești din acest oraș. Totașa pentru eliminarea din organismul nostru etnic din acest oraș a tuturor otrăvurilor cu care l-au inficiat luptele politice de până nu demult. Nădăjdăm că deasupra tuturor învrăjbirilor și sfâșierilor ce poate mai mocnesc în multe suflete, neînțelegătoare încă a duhului de împăciuire ce s'a sălășluit prin voia Majestății Sale Regelui în viața noastră publică, în jurul viitorului episcop, ca părinte înțelegător și iubitor al tuturor, fără deosebire, se vor grupa, fără rezerve, toți oamenii de bine, dornici să-și pună în slujba Bisericii și a obștei credincioase tot ce au mai bun în sufletul lor, spre a face din noua episcopie, ca organ central al eparhiei noi, centrul dinamic, din care să por-

nească toate svâcnirile vieții naționale din această provincie.

La lumina caldă și întremătoare de suflet a acestor nădejdi înălțăm smerit gând de profundă recunoștință către Majestatea Sa Regele, pentru darul și podoaba cu care a înzestrat capitala provinciei noastre și rugăm pe milostivul Dumnezeu să-I răsplătească Majestății Sale, pentru această măreață ctitorie, cu dar și binecuvântare de viață îndelungată, cu pace, fericire și întru toate bună-sporire, viață într'aurită de glorioasă domnie, spre binele și propășirea întru toate a Neamului și spre slava Dinastiei române.

Academia noastră teologică.

Instituția cea mai de căpetenie a eparhiei noastre academia teologică își are începuturile în vremuri îndepărtate.

Continuatoare a institutului teologic — a cărui secție românească episcopul resturator Ioan Popasu a adus-o aici din Vârșeț — academia noastră teologică rămâne pentru noi bănățenii cea mai veche și cea mai importantă școală.

Acestei împrejurări se datorește poate caracterul mai pronunțat ortodox al provinciei noastre, ce se menține pe întâiul plan al manifestării spiritualității sale.

An de an școala aceasta. dă un contingent de clerici, crescuți în spirit curat ortodox, care primenește — cu forțe și pregătiri sporite, cadrele preoției noastre.

An de an absolvenții academiei noastre, plini de entuziasm duc mai departe torța ortodoxiei străbune în sate, frământate până mai deunăzi de curente străine neamului, iar astăzi ostile credinței noastre ortodoxe.

Este deci firesc ca față de această instituție, care este așazicând motorul vieții noastre religioase din Eparhie, autoritatea bisericească să arate interes și purtare de grijă, deosebite. Căci, buna ei funcționare garantează menținerea la nivel a vieții religioase, iar interesul sporit — asigură o ascensiune a acestui nivel, așa cum se și cere pentru a fi în spiritul progresist al timpului de azi.

Factorii competenți s'au și sesizat, la cotiturile mari ale vieții noastre naționale-bisericești, de rolul covârșitor al acestei școli teologice și apreciindu-i importanța au și decretat-o Academie teologică încă acum 16 ani.

Perioada mai nouă din viața școlii noastre, care a preocupat frecvent și sistematic toate adunările noastre eparhiale, este cu toate aces-

tea deși sub fericit regim românesc o perioadă de multe frământări.

Încărcată de grijile și atențiile autorității bisericești, școala a sporit talanții primiți — achitându-se deci demn și conștiințios de toate jertfele făcute pentru susținerea ei.

Autoritatea bisericească, P. S. Sa Episcopul nostru cu organele sale legale ca autoritate supremă îndrumătoare dă directivele de funcționare a Academiei, care în prezent funcționează cu 3 profesori titulari definitiv, asimilați în grad cu profesorii agregați, 3 prof. suplinitori, un profesor de cântare și tipic, un profesor onorar. Materiile teologice se fac în cei 4 ani de studii cu examene semestrale și generale. Studenții sunt recrutați dintre absolvenții de liceu cu bacalaureat, adăpostiți fiind într'un internat modern, unde sub conducerea unui preot spiritual primesc o educație preoțească aleasă.

Statul ia cu aprobare la cunoștință numirea profesorilor de către autoritatea bisericească, susține materialicește instituția, salariind pe profesori și personalul de serviciu, ajutând și funcționarea internatului eparhial.

Această perioadă sub care din punct de vedere intern, al continuării școlii, situația se prezintă oarecum mulțumitoare, poartă pecetea nesiguranței, a unei mistabilități din punct de vedere legal, deoarece lipsea o lege organică pentru funcționarea Academiiilor teologice din Transilvania și Banat. O lege care să fixeze situația Academiiilor, raportul lor față de celelalte școli teologice din țară, de altă parte care să fixeze drepturile profesorilor ca și ale absolvenților Academiiilor teologice.

Lipsind o astfel de lege, preoțimea noastră pregătită în Academii era pusă într'o stare de inferioritate față de clerul din restul țării. De altă parte profesorii facultăților de teologie — fără o pregătire superioară sunt obligați numai la jumătate numărul de ore, studenții — tot bacalaureați sau seminariști — au tot o frecvență de 4 ani și aceleași examene.

S'a dus dar o neîntreruptă luptă pentru obținerea unei legi care să pună și Academiiile într'o situație echitabilă.

Și legea a venit: la 16 Mai 1938, datorită P. S. Sale Episcopului Nicolae Colan al Clujului care ca Ministru al Educației Naționale i-a dat ființă. Durere însă, legea n'a ajuns să aibe viață, înlocuită fiind prin legea de „Raționalizare a Învățământului Superior“ din 4 Noembrie 1938.

Legea aceasta inaugurează în viața tuturor academiilor noastre un nou period, un period de adevărată umilință.

Această lege sub cari zac astăzi academiile teologice, nu reglementează raportul dintre ele și celelalte categorii de școli teologice și totodată pune Academiiile într'o stare de inferioritate.

Academiile teologice se încadrează în învățământul special, un fel de învățământ intermediar între cel universitar și cel secundar, alături de: Academia de Muzică, de artă Dramatică și Institutul de Educație Fizică.

Profesorii, prin dispariția agregăției, sunt retrogradați la starea de conferențieri, în timp ce agregății dela Facultăți sunt titularizați, trecând automat într'un grad superior. *Cu toate acestea profesorii se recrutează după aceleași norme ca și în învățământul universitar.*

Studenții deasemenea, fac patru ani de studii, ascultă aceleași discipline ca la Facultate, fără însă a primi diplome de licență ci numai un *absolutoriu*.

Urmările acestei legi au fost de-adreptul dezastruoase: *numai 19 profesori — aflați titulari definitiv — dela cele cinci Academii an fost încadrați în acest învățământ teologic*, profesorii provizori și cei suplinitori rămânând pe din afară; pensionările și decesul unora au redus acest număr la 15. *În schimb nu s'a complectat nici o vacanță.*

Pe viitor perspectivele se anunță destul de triste, căci scăderea numărului profesorilor însemnează scăderea de nivel a învățământului, care automat va provoca și scăderea numărului la studenți.

În fața acestei stări Adunarea noastră eparhială prin cuvântul autorizat al membrilor ei — exponenții vieții noastre bisericești și naționale de aici — în trecut ca și acum au cerut respectarea drepturilor bisericii în formarea clerului, drepturi specificate în „Legea de organizare a Bisericii ortodoxe din România“, și o colaborare echitabilă a puterii de Stat, care încă are înțeles ca în educația clerului să se pună o grijă sporită, cu deosebire în Transilvania și Banat, cu atâtea curente adverse românismului și ortodoxismului străbun. În concluzie: *să fie înlocuite, printr'o nouă lege, toate acele dispoziții ale legii din 4 Noembrie 1938 cari pun Academiiile teologice și pe absolvenții lor într'o situație umilitoare; o lege care să țină seama de interesele Bisericii, cari se confundă cu ale românismului!*

Pentru acest sfârșit, credem necesar ca P.P. S.S. noștri Episcopi în frunte cu I. P. Sf. Sa Mitropolit să înainteze de urgență forurilor competente un protest energetic împotriva dispozițiilor „Legii de Raționalizare a Învățământului“

mântului Superior" privitoare la Academii, lege ce nesocotește drepturile Bisericii noastre, bazate pe sfintele canoane și specificate în „Legea de organizare a Bisericii ortodoxe din România“.

PP. SS. Lor să intervină până la cele mai înalte foruri ale vieții noastre de Stat, cerând în numele Bisericii ortodoxe din Transilvania și Banat, precum și în numele poporului român de aici, soluționarea echitabilă a problemei Academiiilor Teologice, elaborându-se o lege ca respectarea drepturilor canonice ale Bisericii în a-și conduce aceste școli, cu respectarea drepturilor câștigate de aceste școli în cursul timpului, precum și cele ale profesorilor lor, creindu-li-se acestora ca și studenților o situație egală și de drept cu a celor dela Facultăți.

Având dreptatea și adevărul de partea noastră nu ne îndoim de rezultat. Și nu ne îndoim mai ales, știind că Majestatea Sa iubitul nostru Rege Carol al II-lea care împlinește acum 10 ani de glorioasă Domnie, a înțeles totdeauna nevoile Bisericii, și nu a fost una căreia să nu-i dea soluție. Cu același interes, cu aceeași înțelegere adâncă, Majestatea Sa va deslega și problema Academiiilor Teologice, a căror muncă în ogorul neamului a fost totdeauna apreciată de Regele Culturii Românești.

Ziua eroilor.

„Morții se vor scula, iar cei din mormânturi vor învia, căci Dumnezeu nu este Dumnezeul morților ci al viilor“

Valurile furtunoase ale războiului se ridică din zi în zi tot mai amenințător! Au mai dispărut iarăși alte două state clădite cu mari sacrificii, în câteva zile numai! Sau chiar dacă n'au dispărut complect, nu se mai bucură de libertatea de până acum! Pe toți ne îngrijorează ziua de mâine! Văzduhul e brăzdat în toate părțile de obuze ucigătoare, pământul e răscolit de mașini infernale, acoperind sub gliile răscolite, mii de vieți omenești, iar mările și oceanele și-au deschis gurile lor imense pentru a înghiți pe acei ce luptă pentru libertate!?!.., lăsând astfel în urmă copii, soții, mame și tați nemângăiați și poate fără nici un sprijin și ajutor! Ingrijorările, față de situația internațională turbure, provocată de actualele conflicte dintre popoare a crescut la extrem. De mai bine de nouă luni asistăm la crâncenul războiu ce se ridică tot mai amenințător!

S'ar putea ca fără voia noastră, să fim târați și noi în flacăra războiului. Dar atunci o spunem lumii întregi, că noi vom ști să ne apărăm hotarele cu toată hotărârea și cu ultima energie,

așa cum au făcut și aceia acărui memorie o proslăvim noi astăzi.

Iubiților credincioși,

Mărețta și glorioasă e epopeia neamului nostru, dar în același timp pe totațat de dureroasă. Veacuri de-a rândul acest popor a fost subjugat, dar el niciodată n'a disperat, ba dincontră, din durerea lui a făcut cântec și din plânsul să amarnic, doine neperitoare.

Credința în Dumnezeu, credința în cel ce ocrotește biserica noastră strămoșească, credința că adevărul și dreptatea vor eși învingătoare, i-a făcut îndealungul istoriei, să plutească pe aripile acestui crez sfânt, si oridecâte ori au șovăit în această viață, să-și încălzească și întărească sufletele lor, la poalele acestor altare sfinte, cari le-au infiltrat, alimentat și păstrat, în suflet, acest patrimoniu.

Depănându-se astfel doririle și speranțele noastre pe valurile agitate și furtunoase ale trecutului nostru, am ajuns înfine ca astăzi cărna binecuvântată, să-și înfigă ancora speranțelor în malul izbăvitor de năpăstuirile și nedreptele asupra ce a trebuit să le îndure neamul nostru îndecursul istoriei prea dureroase a strămoșilor noștri iobagi veacuri dearându.

Iubiților credincioși,

Indoită însemnătate are această zi atât pentru biserică cât și pentru neamul nostru, căci astăzi preaslăvim memoriile acelor cari prin neprețuitele lor jertfe, au contribuit la întregirea neamului nostru subjugat și despărțit până mai eri.

Istoria neamului nostru are fiecare pagină împurpurată de sângele vitejilor eroi ai noștri, cari și-au sacrificat viața lor pentru desrobirea noastră; istoria neamului nostru are fiecare pagină udată de lacrimile mamelor ce-și perdeau copiii lor în apărarea patriei, udată de lacrimile soțiilor ce-și pierdeau pe iubitul lor tovarăș al vieții lor, în răscolitele tranșeie. Istoria neamului nostru, își are paginile ei udate de lacrimile copilașilor ce rămâneau desmoșteniți în urmă, fără sprijin, fără ocrotitor.

Priviți în jurul vostru și veți mai găsi încă și astăzi mame ce nu și-au luat încă depe fețele lor vâlul negru de doliu sau soții ce-și plâng amarnic pe bărbații lor dispăruți fără a-i fi văzut măcar în clipa vieții lor din urmă, fără a-i fi putut mângăia, fără a le fi putut alina durerile îngrozitoare, produse de glonte sau schija obuzului dușmanilor, veți găsi și astăzi fecioare, surori, frați, copii și copile, cari își plâng pe cei perduți prea scumpi lor.

Glasul pământului udat cu sângele eroilor noștri, căzuți pentru biruința destinului românesc,

acolo în tranșeele răscolite de obuzele dușmane, cari amestecară glia țării cu sângele fiilor ei, ne strigă, ca și noi când țara ne va cere ca jertfe să facem la fel. Din durere și eroism s'a plămădit înfăptuirea idealului nostru național.

Oare în această zi când acești eroi ai lepădării de sine, acești neasemuiți eroi, cari au știut în acele momente grele a vieții lor să nu șovăiască nici un moment, noi cei rămași în urmă s'ar putea să nu le aducem prinosul nostru de recunoștință? Poate oare cineva din noi, gândindu-se la acel mare sacrificiu al lor, să rămână rece și nepăsător? Cred că nici unul, ba din contră an de an în această zi din vârfurile munților, din văi și din câmpii, dela Nistru și până la Tisa, dela Dunăre și până în depărtatul Maramureș, toată suflarea românească ce se bucură îndeajuns de sacrificiul lor, le aduce pios omagiu de recunoștință tuturor vitejilor eroi ai neamului nostru. Sărbătoarea zilei eroilor, coincide fericit cu Înălțarea Domnului. Ea departe de a deveni cândva banală sau ceva obișnuit prin prea deasa ei sărbătorire și aniversare în fiecare an, ea devine din contră din ce în ce mai mult o zi de tot mai mare însemnătate, deoarece generațiile viitoare, vor vedea din faptele noastre cum am știut noi să proslăvim pe acești eroi ai lepădării de sine, pe acești eroi pe cari biserica noastră dreptmăritoare îi pune alături de sfinții săi, ca și ei atunci când țara îi va chema să-și facă datoria, să și-o facă așa cum trebuie. Cultul eroilor neamului nostru, nu trebuie să dispară chiar niciodată, căci în acest caz piloții pe cari se reazimă construcția noastră etnică ar slăbi iar tot ce înaintașii au câștigat prin atâtea jertfe, s'ar risipi și prăbuși îndată.

Ce credeți iubiților credincioși, cât de amară ar fi durerea vitejilor arcași de odinioară a lui Ștefan cel Mare, a lăncerilor curajoși și a lui Mihai Viteazu, a dorobanților harnici ai lui Carol I și Ferdinand I, cari au îngrășat cu sângele lor pământul la Rovine, Plevna, Jiu, Mărăști, Mărășești și'n atâtea și atâtea alte locuri memorabile, dacă noi i-am da uitării.

Ce ar zice acești neasemuiți eroi ai noștri, cari au contribuit prin sacrificiul vieții lor la zidirea panteonului statului nostru, la întregirea noastră a tuturor, dacă noi cei ce beneficiăm și ne bucurăm îndeajuns de jertfa adusă de ei, dacă noi din contră neinvocându-le memoriile și numele lor, am rămâne nepăsători față de ei? S'ar răsuci în mormânturi și n'ar avea odihnă acolo, până ce urgia divină s'ar năpusti asupra noastră și le-ar răsbuna.

Măreață deci trebuie să fie această aniversare, sărbătoarea sărbătorilor și praznic praznicilor. Cu

toții, tânăr și bătrân, indiferent de religia noastră, toții în cari mai pulsează sânge de român, avem sfânta datorie de a nu le uita cultul și venerația lor perpetuă, căci în angrenajul vieții noastre, absorbiți de atâtea griji mărunte absorbiți de zilnicile noastre greutăți și necazuri, noi toți trebuie să ne ridicăm peste ele, ca să simțim cu atâta putere și sinceritate acest cult și astfel să știm să le plătim întregul nostru tribut de recunoștință și patriotism.

Mormintele lor, după cum am mai afirmat-o și altă dată, trebuie să fie pentru noi altare sfinte de închinare și proslăvire, altare unde să ne întărim sufletele, să le încălzim și oțelim când vor șovăi în viața noastră de aici de pe pământ.

Și acum iubiților credincioși, când nu mai este atâta jale la noi în casă, ca atunci când acești eroi ai lepădării de sine au trebuit să aducă ca preț al desrobirii și eliberării noastre, viața lor scumpă și dragă, acum când doina românului nu mai răsună duios pe aceste plaiuri, ci plină de veselie și mulțumire, armonică și veselă ca și sufletele celor ce o rostăsc, se cuvine ca să mergem acolo unde sub lutul greu al cimitirelor, acești eroi ai abnegației își dorm somnul de veci, să mergem cu toți acolo să ne transpunem gândurile noastre și astfel să înălțăm la Cel atotputernic rugi fierbinți pentru cei ce s'au sacrificat pentru desrobirea și unitatea noastră. Și îndeosebi acum când totul este înverzit și înflorii, să mergem să le facem cununii și ghirlande din florile recunoștinței, ca apoi să le așezăm spre vecie pe mormintele lor împrăștiate pe tot întinsul acestei țări binecuvântate de veacuri.

O lacrimă fierbinte și ei vor fi fericiți acolo unde sunt, că nu s'au sacrificat degeaba! Eroii noștri n'au murit, ei trăiesc prin cunoștințele noastre și amintirea lor va fi neperitoare, atâta vreme cât suflarea românească va dăinui pe aceste plaiuri.

Eroi au fost și o să mai fie, în veci cât va dăinui neamul românesc pe aceste scumpe meleaguri.

Fie'n veci binecuvântată memoria eroilor neamului nostru! Amin.

Pr. Petru Toma.

Secretar eparhial.

Concurs

Pe baza §-lui 63 din Statutul organic combinat cu § 23 p. 5 din acest Statut, precum și pe baza §-ului 7 din Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, Consiliul eparhial publică concurs pentru întregirea postului de protopresbiter în protopopiatul Făgetului cu sediul în Făget.

Recurenții la acest post au să dovedească, că au cvalificațiunea prevăzută în concluzul Nr. III al congresului național bisericesc din 1888.

Beneficiile: împreunate cu acest post sunt:

1. Dela parohia centrală.
 - a) Două sesiuni parohiale.
 - b) Casă parohială cu intravilan.
 - c) Birul și stola uzitată.
2. Din fondul protopresbiterat ort. rom. al Făgetului:
 - d) Locuință și pământ (porțiune canonică) în extenziunea după cum se află în natură.
 - e) Birul protopresbiterat dela preoți conform deciziei 32 din „Rescriptul declaratoriu iliric“ care în prezent este de 100 lei anual de preot.

f) Faușalul pentru speșele cancelariei protopresbiterale în suma votată an de an de către Adunarea protopresbiterală.

Din considerare la probabilitatea unei eventuale noi arondări a protopresbiteratelor viitorul protopop va trebui să-și dea consimțământul la noua arondare, fără a putea formula vre-o pretențiune materială.

Reflectanții la acest post, având binecuvântarea P. S. S. Episcopului și învoirea Consiliului eparhial își vor înainta cererile lor însoțite de documente autentice despre cvalificația și ocupația lor de până acum, Consiliului eparhial în termen de 30 zile dela publicarea primă a acestui concurs în „Foaia Diecezană“.

Făget, din ședința Consiliului protopopesesc ținută la 12 Aprilie 1940.

Președinte:

Pr. Ioan Muntean.

adm. protopresbiterat.

3—3

Petru Lascu.

Not. cons. protopopesesc.

Nr. 2299 Bex 1940.

Se aprobă și se dă spre publicare în „Foia Diecezană“.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 9 Maiu 1940.

Episcopul:

† VASILE

Consilier referent:

Prof. R. G. Ancușă.

În baza ord. Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 474 B ex 1940 din 23 Februarie 1940 se publică concurs cu termen dela 30 zile, dela prima publicare în „Foia Diecezană“, pentru postul de preot la parohia de clasa II-a din **Jupalnic**, devenită vacantă prin trecerea la cele vecinice a preotului Pavel Maglescu.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în întindere de 28 jug. și 48 s.j. p.
2. Venitele stolare uzitate specificate în procesul-verbal al adunării parohiale luat la 4 Februarie 1940.
3. Nefiind casă parohială, consiliul parohial pune la dispoziția viitorului preot o casă corespunzătoare, până la zidirea unei noi case parohiale.

II. Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele pastorale și preoțești, a predica regulat în fiecare Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă remuneratie.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Conform § 26 din Regulamentul pentru parohii, d-na preoteasă Evelina Magdescu are drept la chiria pentru casă parohială 6 luni, iar la venite un an începând cu Ianuarie 1940.

Cei ce doresc să ocupe acest post își vor înainta cererile însoțite de actele doveditoare, consiliului parohial ort. rom. din Jupalnic prin Prea Onor. Oficiu protopresbiterat al Mehădiei întrucât vor avea:

1. Cvalificațiunea recerută pentru parohiile de clasa II-a.

2. Învoirea Prea Sfinției Sale Episcopului eparhial pentru a putea recurge la acest post.

Din considerare la posibilitatea unei eventuale noi arondări a parohiilor și a fixării din nou a sesiunilor parohiale, pentru fiecare parohie, parohul ales va trebui să-și dea consimțământul la aceste schimbări fără a formula vre-o pretențiune materială.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încuviințare a Prea Onor. Oficiu protopresbiterat actual în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Jupalnic, din ședința Consiliului parohial ținută la 17 Aprilie 1940.

Președinte:

Pr. Alexandru Nicoliciu.

adm. paroh.

3—3

Secretar:

Ion Dăiescu.

In conțelegere cu mine: *Iosif Cămpianu.*

protopresbiter.

În baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 709 B ex 1940, din 23 Februarie 1940 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foia Diecezană“, pentru postul de preot la parohia **Petroșnița**, de clasa III-a, din comuna Petroșnița protopresbiteratului Caransebeșului, devenită vacantă de pe urma abziecerii preotului Remus Suru.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială la extenziunea de 37 jug.
2. Birul parohial uzitat.
3. Veniturile stolare uzitate.
4. Nefiind casă parohială de locuință, se va îngriji alesul preot.

II. Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și parohiale, a predica regulat în fiecare Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă remuneratie.

Cei ce doresc să ocupe acest, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de clasa III precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din Petroșnița, prin Prea. Onor. Oficiu protopopesesc al Caransebeșului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încuviințare a Prea Onoratului Domn protopresbiter actual, în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nici decum în ziua de alegere.

Petroșnița din ședința consiliului parohial ținută la 7 Aprilie 1940.

Președinte:

Pr. Victor Suru.

adm. paroh.

3—3

Secretar:

Iovanovici Simion.

Nr. 146 940.

In conțelegere cu oficiul protopresbiterat.

Caransebeș, la 22 Aprilie 1940.

Pr. Isaia Suru adm. protopopesesc.